

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 145/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach**, Komenského 68/73, Košice, IČO 00 397 474, zastúpenej Sýkora – advokátska kancelária, s.r.o., Murgašova 3, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Up/1383/2024 z 28. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalovanou stranou v upomínacom konaní o zaplatenie 1 143 eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcov bez právneho dôvodu vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 17Up/1383/2024. Okresný súd v označenej veci rozhodol platobným rozkazom z 23. septembra 2024 tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v prvom rade sumu 571,50 eur s prísl. a žalobcom v druhom a treťom rade sumu po 285,75 eur s prísl. Druhým výrokom platobného rozkazu uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť náhradu trov konania v sume 525,58 eur.

3. Sťažovateľka podala sťažnosť proti výroku o trovách konania, kde namietala nesprávnu aplikáciu vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“), založenú na argumente, že každý zo žalovaných nárokov mohol byť uplatnený samostatnou žalobou, teda ide o spojenie viacerých vecí, keď mal byť aplikovaný § 13 ods. 3 vyhlášky, a nie § 13 ods. 2 vyhlášky. Bola toho názoru, že súd nesprávne vychádzal z tarifnej hodnoty veci 1 143 eur, ale mal vychádzať z tarifnej hodnoty veci 571,5 eur pri žalobcovi v prvom rade, a pri ostatných dvoch žalobcoch z tarifnej hodnoty 285,75 eur.

4. Okresný súd o sťažnosti sťažovateľky rozhodol napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol. K argumentácii sťažovateľky v nosnej časti odôvodnenia svojho napadnutého uznesenia (body 12 až 16) uviedol, že v danom prípade nešlo o spojenie vecí, ale spoločné úkony pri zastupovaní viacerých osôb, preto súd správne vychádzal z § 13 ods. 2 vyhlášky. Ide o subjektívnu kumuláciu (pluralita zastúpených subjektov). Aplikácia § 13 ods. 3 vyhlášky je dôvodná v prípadoch objektívnej kumulácie (pluralita uplatnených nárokov). Konštatoval, že v danom prípade na strane žalobcov vystupovali tri fyzické osoby, teda išlo o procesné spoločenstvo, ktorých zastupoval jeden právny zástupca, ktorý za nich činil spoločné úkony, preto považoval za dôvodné aplikovať § 13 ods. 2 vyhlášky. Ďalej tiež konštatoval, že pokiaľ vyšší súdny úradník pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z tarifnej hodnoty veci 1 143 eur, postupoval správne, pretože ním bol súhrn všetkých nárokov priznaných žalobcom. Na základe uvedených úvah dospel k záveru o nedôvodnosti námietok sťažovateľky, preto jej sťažnosť zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je nesúhlas so závermi uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu. V princípe ide o opakovanie už uplatnenej argumentácie použitej v rámci sťažnosti proti výroku platobného rozkazu o trovách konania spojenej s námietkou, že ani okresný súd nedal uspokojivé odpovede na sťažovateľkine argumenty v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia. Na podporu svojej argumentácie odkazuje na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov, ako aj ústavného súdu. Vychádzajúc zo svojich úvah, tvrdí, že okresný súd napadnutým uznesením rozhodol arbitrárne, v rozpore s princípmi civilného procesného práva, čím zasiahol do jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na to sťažovateľka porušenie svojho práva vlastníť majetok odôvodňuje tým, že podľa vlastných výpočtov mala byť zaviazaná na náhradu trov nie v sume 525,58 eur, ale 270,54 eur, z čoho vyvodzuje porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 295/2012).

7. Ústavný súd opakovane (z najnovšej judikatúry napr. II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

8. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti (napríklad interpretáciou a aplikáciou príslušných ustanovení aplikovaného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle), že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť (z novšej judikatúry pozri napr. II. ÚS 566/2018).

9. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, ešte neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona (I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018) a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010).

10. Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. Z týchto hľadísk preto ústavný súd posudzoval aj sťažovateľkou napadnuté uznesenie okresného súdu.

11. V nadväznosti na uvedené sa ústavný súd zameril na odôvodnenie napadnutého uznesenia a skúmal, či jeho obsah poskytuje dostatok dôvodov a argumentov na prijatie záveru o sťažovateľkou namietanej arbitrárnosti.

12. Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu konštatuje, že jeho právne závery sú v napadnutom rozhodnutí zdôvodnené riadne, zrozumiteľným spôsobom. Okresný súd vo svojom rozhodnutí dostatočne argumentačne ozrejmil, prečo sťažovateľku zaviazal na náhradu trov konania v judikovanom rozsahu.

13. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania ide o aplikáciu vyhlášky, teda nielen podústavného práva, ale zároveň aj podzákonného práva.

14. Sťažovateľka nerozporuje súdom uloženú povinnosť náhrady trov konania, ale len jej rozsah. Nesprávnu výšku žalobcom priznanej náhrady vidí jednak v nesprávnej aplikácii § 13 ods. 2 vyhlášky (podľa jej názoru mala byť aplikovaný § 13 ods. 3 vyhlášky, pozn.) a jednak v ustálení tarifnej hodnoty veci pri jednotlivých žalobcoch.

15. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu dostatočne a zrozumiteľne vysvetlil sťažovateľke, prečo považoval za dôvodné aplikovať § 13 ods. 2 vyhlášky. Z tohto pohľadu argumentáciu súdu nemožno považovať ani za arbitrárnu ani nedostatočnú.

16. Sporným v okolnostiach veci sa javí tarifná hodnota veci, z ktorej súd vychádzal pri aplikácii § 13 ods. 2 vyhlášky (nezohľadnenie jednotlivých, spoločne uplatnených nárokov). Rozdiel medzi zohľadnením základnej tarifnej hodnoty veci u jednotlivých spoločne zastúpených žalobcov a jej

nezohľadnením v sume 255,04 eur (525,58 - 270,54) ústavný súd považuje za bagateľný a konštatuje, že prípadné pochybenie súdu spočívajúce v nesprávnom ustálení tarifnej hodnoty pri jednotlivých žalobcoch nedosahuje intenzitu potrebnú na vyslovenie porušených práv sťažovateľky, a to v rovine namietaného porušenia procesných práv ani v rovine porušenia jej hmotných práv. Preto sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

17. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu